

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Подмила СТАНІСЛАВОВА

1 вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна польська мова. Морфологія

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.028 Середня освіта (Мова і література (польська))
Додаткова предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Мови і літератури (польська, українська))
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС
Шифр дисципліни	ОПІ.01
Мова навчання	польська, українська
Статус дисципліни	обов'язкова (цикл професійної підготовки)
Факультет	гуманітарно-педагогічний
Кафедра	слов'янської філології

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	2	3	6	180	34			34		112			+
З	2	3	6	90	10			10		160			+

Робоча програма складена на основі ОПП «Середня освіта (Мови і літератури (польська, українська))»

Програму склала ст. викладач

Світлана ВОЙТАЛЮК

Схвалено на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол від 29 серпня 2023 р. № 1.

Завкафедри слов'янської філології

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради ГПФ

Людмила СТАНІСЛАВОВА

Дисципліна «Сучасна польська мова» є однією із фахових дисциплін і посідає провідне місце у підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014.028 Середня освіта (Мова і література (польська)) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мови і літератури (польська, українська))».

Пререквізити – сучасна польська мова (фонетика, орфографія і словотвір) розмовний практикум польської мови, вступ до слов'янської філології.

Постреквізити – сучасна польська мова (лексикологія і синтаксис), методика навчання польської мови.

Відповідно до ОПП із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ЗК 06. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ФК 06. Здатність володіти базовими знаннями про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; використовувати ці знання у професійній діяльності.

ФК 09. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм польської / української / іноземної мов, обирати мовні засоби відповідно до комунікативної ситуації.

ФК 12. Здатність використовувати знання морфологічної системи, основних дериваційних моделей польської / української мов, історії їх становлення у педагогічній діяльності.

ФК 14. Здатність використовувати знання синтаксичних принципів польської мови, української мови, основних диференційних ознак структури речення у польській, українській мовах у педагогічній діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати двобічні переклади (іноземна й українська / польська й українська мови) із використанням лексичних, граматичних, стилістичних трансформацій задля забезпечення адекватності перекладу.

ФК 20. Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

ФК 23. Здатність здійснювати освітній процес відповідно до нормативно-правових засад сучасної освіти України, зокрема й відповідно до умов реалізації Концепції Нової української школи.

ПРН 04. Розуміти значення полікультурної освіти, цінувати її різноманіття, володіти іноземними мовами, керуватися у педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ПРН 05. Оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 11. Уміти послуговуватися у професійній й дослідницькій сферах польською / українською мовами в усній та писемній формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування, використовувати їх для реалізації продуктивного міжкультурного діалогу.

ПРН 14. Володіти правописною та культуромовною компетентностями з української / польської / іншої іноземної, логічно, аргументовано викладати свої думки, володіти формами та засобами результативної комунікації з учасниками освітнього процесу.

ПРН 15. Володіти знаннями з фонетики / орфоєпії / орфографії / лексикології / граматики / пунктуації польської / української мов, уміти практично використовувати їх в освітньому процесі, знати методику формування мовних компетентностей учнів.

ПРН 16. Уміти виконувати двобічні (іноземна й українська / польська й українська мови) переклади текстів різного функціонального призначення й рівня складності, працювати зі словниками й довідковими джерелами, уміти редагувати переклади.

ПРН 24. Дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

ПРН 25. Володіти навичками міжособистісної та міжкультурної взаємодії, спілкування з представниками інших етнічних груп (поляків).

Мета дисципліни: ознайомити студентів з граматичною нормою сучасної польської мови та лексикою різноманітних тематичних полів; навчити студентів грамотно писати; удосконалити практичні навички володіння польською мовою; удосконалити навички правильної польської вимови та розвиток вмінь самостійного використання теоретичних знань та практичних навичок з граматики польської мови у подальшій педагогічній діяльності.

Предмет дисципліни: морфологічна система польської мови.

Завдання дисципліни: познайомити студентів з основними граматичними категоріями польської мови, з різними підходами до поділу слів на частини мови, висвітлити докладний опис лексико-граматичних розрядів повнозначних частин мови. Ознайомити студентів-філологів з поняттями іменної та дієслівної словозміни, представити основні парадигми відмінювання дієслова, іменника, прикметника, займенника та числівника. Звернути увагу здобувачів на проблеми явища польської словозміни. Навчити чіткому розумінню і правильному використанню термінів і понять у сфері морфології польської мови під час професійної діяльності. Навчити правильно вживати мовні засоби, уникати найпоширеніших помилок пов'язаних з мовною інтерференцією польської та української мов, створювати грамотні усні та писемні тексти польською мовою.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати граматичну систему польської мови, морфологічну, семантичну та синтаксичну класифікації частин мови, граматичні категорії дієслова, іменника, прикметника, займенника, числівника, систему відмінювання дієслів, парадигма відмінювання іменників у межах цих відмін, лексико-граматичні розряди займенників, особливості відмінювання та вживання числівників польської мови, основні засади перекладу текстів з польської мови на українські й навпаки. Уміти виділяти проблеми сучасного польського мовознавства, а також здійснювати дослідження в галузі польської морфології. Вільно володіти польською мовою для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування. У своїй професійній діяльності використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології.

2. Структура залікових кредитів дисципліни

<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин (денна форма навчання), відведених на:</i>			<i>Кількість годин (заочна форма навчання), відведених на:</i>		
	лекції	практичні заняття	СРС	лекції	практичні заняття	СРС
Тема 1. Предмет і обсяг морфології	2	2	6			9
Тема 2. Класифікації частин мови	2	2	7			9
Тема 3. Типологія морфологічних категорій	2	2	7	2	2	10
Тема 4. Морфологічна категорія роду	2	2	7			9
Тема 5. Морфологічна категорія відмінка	2	2	6			10
Тема 6. Морфологічна категорія числа	2	2	6			9
Тема 7. Дієслово як частина мови	2	2	7			9
Тема 8. I та II дієвідміни польського дієслова	2	2	7	2	2	10
Тема 9. III та IV дієвідміни польського дієслова	2	2	7	2	2	10
Тема 10. Форми минулого часу дієслів	2	2	7	2	2	10
Тема 11. Особливості відмінювання дієслів минулого часу	2	2	6			9
Тема 12. Проблема дієслівного виду	2	2	7			9
Тема 13. Форми майбутнього часу дієслів	2	2	6	2	2	10
Тема 14. Форми умовного та наказового способу дієслів	2	2	7			9

Тема 15. Дієприкметник як форма дієслова	2	2	6			9
Тема 16. Дієприслівник як форма дієслова	2	2	7			10
Тема 17. Активний, пасивний, зворотний стани дієслова	1	1	6			9
Разом за семестр	34	34	112	10	10	160

3. Програма навчальної дисципліни

3.1. Зміст лекційного курсу

Номер теми	Перелік, тем лекцій, їхні анотації	Кількість годин
1	Предмет і обсяг морфології (лекція презентація) Предмет морфології. Обсяг морфології. Розділи морфології: словозміна (відміна та дієвідміна), словотвір, морфонологія та морфотактика. Проблема меж між одиницями словозміни та словотвору. Літ.: [4], [5], [6], [2], [4]	2
2	Класифікації частин мови (лекція презентація) Проблема поділу слів на частини мови. Традиційна („шкільна”) класифікація частин мови. Семантична класифікація частин мови. Морфологічна класифікація частин мови. Поняття про синтаксичну класифікацію частин мови. Літ.: [4], [5], [6], [2], [4]	2
3	Типологія морфологічних категорій (лекція презентація) Поняття граматичної (морфологічної) категорії. Типологія морфологічних категорій. Іменні та вербальні категорії; флексійні (парадигматичні) та класифікуючі (селективні) – категорії. Літ.: [4], [5], [6], [2], [4]	2
4	Морфологічна категорія роду (лекція презентація) Критерії вирізнення родів: семантичний, структурний, морфологічний, синтаксичний. Проблема «чоловічо-тваринного» роду. Суперечність між семантичним та синтаксичним критеріями виділення родів. Відмінності в реалізації категорії роду в польській та українській мовах. Літ.: [4], [5], [6], [2], [4]	2
5	Морфологічні категорії числа (лекція презентація) Вартості категорії числа. Категорія числа іменників pluralia tantum і singularia tantum. Іменники, що піддаються лічбі, та іменники, що не піддаються лічбі, серед іменників pluralia tantum. Відмінності в реалізації категорії числа в польській та українській мовах. Відмінювання іменників pluralia tantum. Літ.: [4], [5], [6], [2], [4]	2
6	Морфологічні категорії відмінка (лекція презентація) Категорія відмінка. Проблема семантичності чи асемантичності відмінків. Чинники вибору одного із спільнофункційних відмінкових закінчень. Іменники, основа яких закінчується на функціонально м'який приголосний. Роль основи іменника у виборі одного із спільнофункційних закінчень. Літ.: [4], [5], [6], [2], [4]	2
7	Дієслово як частина мови (лекція презентація) Дієслово як частина мови. «Властиві» та «невластиві» дієслова. Дієслівні форми. Категорії особи, часу, способу. Проблема статусу категорії стану. Проблема статусу категорії виду. Перехідність та неперехідність дієслів Літ.: [2], [3], [7], [8], [10], [14], [15], [4].	2
8	I та II дієвідміни польського дієслова (лекція презентація) Дієвідміни польського дієслова. Поділ на дієвідміни. Чергування в основах теперішнього часу дієслів I та II дієвідмін. Складні випадки відмінювання дієслів у теперішньому часі, варіантність форм. Літ.: [2], [7], [8], [10], [14], [15]	2
9	III та IV дієвідміни польського дієслова (лекція презентація) Дієвідміни польського дієслова. Поділ на дієвідміни. Чергування в основах теперішнього часу дієслів III та IV дієвідмін. Складні випадки відмінювання дієслів у теперішньому часі, варіантність форм.	2

	Літ.: [2], [3], [7], [8], [10], [14]	
10	Форми минулого часу дієслів (лекція презентація) Парадигми минулого часу польських дієслів. Варіантні форми польських дієслів у минулому часі. Літ.: [2], [3], [7], [8], [10], [14], [15]	2
11	Особливості відмінювання дієслів минулого часу (лекція презентація) Особливості відмінювання дієслів із м'якою основою, що закінчуються на -eś. Особливості відмінювання дієслів, що закінчуються на -ąć. Складні випадки відмінювання дієслів з чергуваннями голосних та приголосних в основі. Літ.: [2], [3], [7], [8], [10], [14], [15]	2
12	Проблема дієслівного виду (лекція презентація) Словозмінний та словотвірний характер виду польських префіксальних дієслів. Особливості творення префіксальних дієслів доконаного виду за допомогою префіксів, відмінних від префіксів в українських семантичних відповідниках цих дієслів. Літ.: [2], [3], [7], [8], [10], [14], [15]	2
13	Форми майбутнього часу дієслів (лекція презентація) Парадигми майбутнього часу польських дієслів. Форми майбутнього часу дієслів доконаного виду. Форми майбутнього часу дієслів недоконаного виду. Особливості функціонування форм майбутнього часу з інфінітивом та з дієсловом у формі минулого часу в сучасній польській мові. Літ.: [2], [7], [8], [10], [14], [15]	2
14	Форми умовного та наказового способу дієслів (лекція презентація) Парадигми умовного та наказового способу дієслів. Творення форм умовного і наказового способу дієслів. Функціональні особливості форм умовного та наказового способу дієслів, їхня роль у польському мовленнєвому етикеті. Синтаксичні особливості вживання форм умовного способу дієслів. Літ.: [2], [3], [7], [8], [10], [14]	2
15	Дієприкметник як форма дієслова (лекція презентація) Дієприкметник як форма дієслова. Дієслівні та прикметникові характеристики дієприкметника. Активні та пасивні дієприкметники. Активні дієприкметники теперішнього та минулого часу; їхнє значення, творення та вживання. Літ.: [2], [7], [8], [10], [14]	2
16	Дієприслівник як форма дієслова (лекція презентація) Дієприслівник як форма дієслова. Значення та творення дієприслівників доконаного та недоконаного видів. Синтаксична роль дієприслівників. Літ.: [2], [7], [8], [10], [14]	2
17	Активний, пасивний, зворотний стани дієслова (лекція презентація) Категорія стану. Категорії перехідності/неперехідності Літ.: [2], [7], [8], [10], [14], [15]	1
Разом за семестр		34

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

<i>Номер теми</i>	<i>Перелік, тем лекцій, їхні анотації</i>	<i>Кількість годин</i>
1	Типологія морфологічних категорій (лекція презентація)	2

	Поняття граматичної (морфологічної) категорії. Типологія морфологічних категорій. Іменні та вербальні категорії; флексійні (парадигматичні) та класифікуючі (селективні) – категорії. Літ.: [4], [5], [6], [2], [4]	
2	I та II дієвідміни польського дієслова (лекція презентація) Дієвідміни польського дієслова. Поділ на дієвідміни. Чергування в основах теперішнього часу дієслів I та II дієвідмін. Складні випадки відмінювання дієслів у теперішньому часі, варіантність форм. Літ.: [2], [7], [8], [10], [14], [15]	2
3	III та IV дієвідміни польського дієслова (лекція презентація) Дієвідміни польського дієслова. Поділ на дієвідміни. Чергування в основах теперішнього часу дієслів III та IV дієвідмін. Складні випадки відмінювання дієслів у теперішньому часі, варіантність форм. Літ.: [2], [3], [7], [8], [10], [14]	2
4	Форми минулого часу дієслів (лекція презентація) Парадигми минулого часу польських дієслів. Варіантні форми польських дієслів у минулому часі. Літ.: [2], [3], [7], [8], [10], [14], [15]	2
5	Форми майбутнього часу дієслів (лекція презентація) Парадигми майбутнього часу польських дієслів. Форми майбутнього часу дієслів доконаного виду. Форми майбутнього часу дієслів недоконаного виду. Особливості функціонування форм майбутнього часу з інфінітивом та з дієсловом у формі минулого часу в сучасній польській мові. Літ.: [2], [7], [8], [10], [14], [15]	2
Разом за III семестр		10

3. 2. Зміст практичних занять

Перелік практичних для студентів денної форми навчання

Номер теми	Теми практичних занять, їх зміст	Кількість годин
1	Предмет і обсяг морфології. Лексичні, словотвірні, граматичні морфеми. Класифікації морфем. Функції морфем.	2
2	Класифікації частин мови. Морфологічна класифікація частин мови Зигмунта Салоні (відмінювані та невідмінювані частини мови).	2
3	Типологія морфологічних категорій. Іменні та вербальні категорії; флексійні та класифікуючі.	2
4	Морфологічна категорія роду	2
5	Морфологічні категорії відмінка. Тверда та м'яка основи іменників. Іменники, основа яких закінчується на функціонально м'який приголосний. Роль основи іменника у виборі одного із спільнофункційних закінчень.	2
6	Морфологічні категорії числа. Вартості категорії числа. Категорія числа іменників <i>pluralia tantum</i> і <i>singularia tantum</i> .	2
7	Дієслово як частина мови. Морфологічні категорії дієслова. Категорії особи, часу, способу: характеристика за типологією граматичних категорій.	2
8	I та II дієвідміни польського дієслова. Чергування в основах теперішнього часу. Складні випадки відмінювання дієслів у теперішньому часі, варіантність форм.	2
9	III та IV дієвідміни польського дієслова. Чергування в основах теперішнього часу. Складні випадки відмінювання дієслів у теперішньому часі, варіантність форм.	2
10	Форми минулого часу дієслів. Парадигми минулого часу польських дієслів.	2
11	Особливості відмінювання дієслів минулого часу.	2

12	Проблема дієслівного виду. Словозмінний та словотвірний характер виду польських префіксальних дієслів.	2
13	Форми майбутнього часу дієслів. Форми майбутнього часу дієслів доконаного та недоконаного виду. Форм майбутнього часу з інфінітивом та з дієсловом у формі минулого часу.	2
14	Форми умовного та наказового способу дієслів. Творення форм умовного та наказового способів дієслів.	2
15	Дієприкметник як форма дієслова.	2
16	Дієприслівник як форма дієслова.	2
17	Активний, пасивний, зворотний стани дієслова. Категорія стану. Категорії перехідності/неперехідності.	1
Разом за семестр		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

Номер теми	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Морфологічна категорія роду	2
2	I та II дієвідміни польського дієслова. Чергування в основах теперішнього часу. Складні випадки відмінювання дієслів у теперішньому часі, варіантність форм.	2
3	III та IV дієвідміни польського дієслова. Чергування в основах теперішнього часу. Складні випадки відмінювання дієслів у теперішньому часі, варіантність форм.	2
4	Форми минулого часу дієслів. Парадигми минулого часу польських дієслів.	2
5	Форми майбутнього часу дієслів. Форми майбутнього часу дієслів доконаного та недоконаного виду. Форм майбутнього часу з інфінітивом та з дієсловом у формі минулого часу.	2
Разом за III семестр		10

3.3. Зміст самостійної (зокрема й індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів *денної* форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, до виконання контрольних робіт, теоретичного опитування в усній або письмовій формах, у підготовці тестування з вивченого матеріалу, у виконанні індивідуальних завдань у вигляді презентації, повідомлення тощо. Студенти *заочної* форми навчання виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до виконання контрольної роботи, методичні вказівки і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії, а також вона вміщена у методичних рекомендаціях та в модульному середовищі.

Номер теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 1, підготовка до практичного заняття.	6
2.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 2, підготовка до практичного заняття.	7
3.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 3, підготовка до практичного заняття.	7
4.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 4, підготовка до практичного заняття.	7

5.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 5, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольного тестування.	6
6.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 6, підготовка до практичного заняття. Виконання тестів.	6
7.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 7, підготовка до практичного заняття.	7
8.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 8, підготовка до практичного заняття.	7
9.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 9, підготовка до практичного заняття.	7
10.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 10, підготовка до практичного заняття.	7
11.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 11, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольного тестування.	6
12.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 12, підготовка до практичного заняття. Виконання тестів.	7
13.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 13, підготовка до практичного заняття.	6
14.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 14, підготовка до практичного заняття.	7
15.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 15, підготовка до практичного заняття.	6
16.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 16, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольного тестування.	7
17.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 17, підготовка до практичного заняття. Виконання тестів.	6
Разом за семестр		112

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позааудиторний час.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань для самостійної роботи

1. Підготувати повідомлення про поділ слів на частини мови (для участі в лекції-конференції).
2. Підготувати повідомлення про типологію морфологічних категорій (для участі в лекції-бесіді).
3. Підготувати повідомлення про основні граматичні категорії і форми дієслова (для участі в лекції-диспуті).
4. Підготувати презентацію про дієслова доконаного та недоконаного виду, способи творення дієслівних видів.
5. Підготувати відеопроєкт про значення та вживання форм теперішнього, минулого та майбутнього часу в польській мові.
6. Підготувати повідомлення про переклад дієприкметників з польської на українську мову (для участі в лекції-конференції).

4. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій (інформаційно-комунікаційних, проблемних, інтерактивних, кейс-технологій, контекстного навчання, перевернутого навчання тощо); форм і методів, зокрема лекції (з використанням активних методів навчання, візуалізації), практичні заняття, самостійна робота (підготовка до лекційних та практичних занять та виконання індивідуальних завдань) і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок щодо аналізу мовних явищ та вироблення лінгвістичних умінь та навичок тощо.

5. Методи контролю

Поточний контроль може здійснюватися ся під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу.

Контроль за засвоєнням знань із навчальної дисципліни «Сучасна польська мова. Морфологія» проводиться за чотирма етапами: усне опитування, письмове опитування, презентації самостійних робіт, контрольна робота, тестовий контроль.

6. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється шляхом усного, письмового, або тестового опитуванням у MOODLE. на практичних заняттях. Водночас оцінюється рівень практичних умінь шляхом виконання різноманітних аудиторних та домашніх завдань. Якщо студент отримав негативну оцінку з певного виду роботи, то він повинен ліквідувати заборгованість в установленому порядку.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка являє собою суму середньозваженого бала з оцінок отриманих за всі види робіт протягом семестру (60% підсумкової оцінки), і бала, отриманого у ході іспиту (40% підсумкової оцінки) – для денної форми навчання; (50% підсумкової оцінки) – для заочної форми навчання.

Студенти мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>; п. 4 Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою).

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності див. (Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті) <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнювальні висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть бути окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві</i>

	помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Водночас набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання, і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускає помилки у визначенні понять, перекидає їхній зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у третьому семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота	Семестровий контроль, іспит
Усне опитування	Письмове опитування	Тестовий контроль	Контрольна робота		Підсумковий контрольний захід
0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,4

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ESTS	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії	
A	4,75–5,00	5	ВІДМІННО – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	ДОБРЕ – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	ДОБРЕ – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

7. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Предмет морфології. Обсяг морфології.
2. Розділи морфології: словозміна (відміна та дієвідміна), словотвір, морфонологія та морфотактика.
3. Класифікації частин мови. Проблема поділу слів на частини мови.
4. Традиційна („шкільна”) класифікація частин мови. Семантична класифікація частин мови.
5. Морфологічна класифікація частин мови.
6. Поняття про синтаксичну класифікацію частин мови.
7. Поняття граматичної (морфологічної) категорії. Типологія морфологічних категорій.
8. Іменні та вербальні категорії; флексійні та класифікуючі категорії.
9. Категорія роду. Критерії вирішення родів.
10. Проблема “чоловічо-тваринного” роду іменників. Відмінності в реалізації категорії роду в польській та українській мовах.
11. Морфологічна категорія відмінка. Проблема семантичності чи асемантичності відмінків.
12. Граматичні та конкретні відмінки. Тверда та м’яка основи іменників.
13. Іменники, основа яких закінчується на функціонально м’який приголосний.
14. Категорія числа іменників *pluralia tantum* і *singularia tantum*. Відмінності в реалізації категорії числа в польській та українській мовах.
15. Ієрархічність системи граматичних категорій дієслова: виду, стану, особи, часу, способу, перехідності / неперехідності.
16. Основи дієслова як словотвірна база дієслівних форм.
17. Засоби вираження граматичних значень дієслова.
18. Дієвідмінювання дієслів у теперішньому часі. I–IV дієвідміни дієслів.
19. Чергування голосних і приголосних в основах теперішнього часу.
20. Минулий час дієслів. Особливості відмінювання минулого часу.
21. Дієприкметникова форма на -l, її творення та вживання в сучасній польській мові.
22. Дієвідмінювання дієслів у майбутньому часі.
23. Майбутній простий і складений часи дієслів.
24. Дієприкметники активні і пасивні, їх творення, особливості вживання.
25. Незмінні дієслівні форми: інфінітив, його морфологічні типи; дієприслівник.
26. Особливості утворення дієприслівників недоконаного і доконаного виду.
27. Наказовий спосіб дієслів. Морфологічні форми наказового способу. Чергування голосних і приголосних в основі.
28. Умовний спосіб дієслів і його утворення. Місце умовної частки -by і особових закінчень.
29. Дієвідмінювані, відмінювані і незмінні форми.
30. Віддієслівні іменники, їх категоріальна приналежність і місце серед інших дієслівних форм.
31. Лексико-семантична група дієслів руху.
32. Стани дієслова. Категорії перехідності/неперехідності.

8. Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Сучасна польська мова. Морфологія» повністю забезпечений необхідною навчально-методичною літературою (зокрема, підручниками, рекомендованими МОН України), яка в достатній кількості є в науковій бібліотеці університету. Крім того, викладачами кафедри була підготовлена така робота:

1. Войталюк С. В. Сучасна польська мова. Морфологія : збірник вправ до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035. 33 «Середня освіта. Мова та література (польська, українська)». Відповідальний за випуск Подлевська Н. В. Хмельницький : ХНУ, 2022. 70 с.

9. Рекомендована література

Основна

1. Войталюк С. В. Сучасна польська мова. Морфологія : збірник вправ до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035. 33 «Середня освіта. Мова та література (польська, українська)». Відповідальний за випуск Подлевська Н. В. Хмельницький : ХНУ, 2022. 70 с.
2. Кравчук А. М. Польська мова. Граматика з вправами. Підручник для вищих навчальних закладів. Київ, 2016. 454 с.
3. Кравчук Алла. Польська граматики в таблицях. Київ. Фірма «Інкос», 2019. 76 с.
4. Кравчук А. Morfologia współczesnego języka polskiego (fleksja). Część I. Lwów, 2007. 140 s.
5. Bańko M. Polszczyzna na co dzień. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa, 2022. 852 s.
6. Bańko M. Wykłady z polskiej fleksji. Warszawa, 2017. 240 s.
7. Ciesielska-Musameh R., Guziuk-Świca B. Z polskim w świat. Podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego. Lublin, 2019. 348 s.
8. Garncarek P. Czas na czasownik. Podręcznik do nauki języka polskiego, ćwiczenia gramatyczne. Kraków, 2018. 224 s.
9. Kleszczowa K. U źródeł polskich partykół. Wydawnictwo Uniwersytet Śląski. Katowice, 2015. 157 s.
10. Lipińska E. Z polskim na ty. Podręcznik do nauki języka polskiego. Kraków, 2014. 296 s.
11. Lipińska E, Dąbbska G. Kiedyś wrócisz tu. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Część I, II. Kraków, 2017. 282 s.
12. Pyzik J. Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion. Ćwiczenia funkcjonalno-gramatyczne dla cudzoziemców. Kraków, 2018. 464 s.
13. Szelc-Mays M. Coś wam powiem. Ćwiczenia komunikacyjne. Kraków. 2020. 280 s.
14. Zarych E. Język kluczem do kraju podręcznik do nauki języka polskiego. Wydawnictwo Nowela. Poznań, 2018. 364 s.
15. Zarych E. Przejdź na wyższy poziom. Podręcznik do nauki języka polskiego dla obcokrajowców. Wydawnictwo Nowela. Poznań, 2014. 332 s.

Додаткова

1. Komorowska H. Sprawdzanie umiejętności w nauce języka obcego. Kontrola. Ocena. Testowanie. Warszawa, 2002. 261 s.
2. Lewiński P. Oto polska mowa. Wrocław, 2001. 232 s.
3. Madeja A., Morcinek B. Polski mniej obcy. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Katowice, 2007. 296 s.
4. Madelska L, Warchoń-Schlottmann M. Odkrywamy język polski. Gramatyka dla uczących się języka polskiego. Prolog, 2013. 204 s.
5. Mędak S. Liczebnik też się liczy! Gramatyka liczebnika z ćwiczeniami. Kraków, 2010. 253 s.
6. Opisywanie, rozwijanie i testowanie znajomości języka polskiego jako obcego. Red. A. Seretny, W. Martyniuk, E. Lipińska. Kraków, 2004. 168 s.

Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання (розміщені усі необхідні матеріали з дисципліни, зокрема лекційні матеріали, практичні і тестові завдання для поточного та семестрового контролю знань). Пошук – Кафедра слов'янської філології, «Сучасна польська мова. СОП. 2 курс. I семестр. Войталюк С. В.». URL: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7926>
2. Електронна бібліотека університету. URL : http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
3. <https://wsjp.pl/>
4. <https://testy.propolski.com/pl/certyfikat-b1-varia/>
5. <https://quizizz.com/admin/quiz/5c0bdf515ce5c001a0b0b3e/test-z-zyka-polskiego-poziom-b1>
6. <http://www.polonizacja.com/?p=1521>
7. <https://wordwall.net/pl/community/>
8. <http://certyfikatpolski.pl/o-egzaminie/przykladowe-testy-zbiory-zadan/>